

NR 1 • Mars 2016

Mun&Hals

EN TIDNING FÖR MUN-&HALSCANCERFÖRBUNDETS
MEDLEMMAR, ANHÖRIGA OCH STÖDJANDE

Mun&Hals

Årgång 42 • Nr 1 2016

MHCF

MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDET

KANSLI & REDAKTION

Barks Väg 14, 170 73 Solna

TEL. 08-655 83 10 - FAX. 08-655 46 10

E-POST: kansli@mhcforbundet.se

HEMSIDA: www.mhcforbundet.se

BANKGIRO: 5703-3573

ANSVARIG UTGIVARE

Owe Persson

REDAKTÖR

Ulf Jönson

E-POST ulfjonson.012140026@telia.com

MEDARBETARE I REDAKTIONEN

Viola Landewall, Gunnar Schneider,

Annika Ljungström

FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Owe Persson

Magasingatan 13

903 27 Umeå

TEL. 090-19 10 32

MOBIL 0703-92 63 15

E-POST owe.persson@umea.se

ISSN 2000-7477

GRAFISK FORM

TRYCK & DISTRIBUTION

Ågrenshuset, Bjästa

MATERIAL

till tidningen sänds till:

Mun- & Halscancerförbundet

Barks väg 14, 170 73 Solna

Märk kuvertet Mun&Hals

Redaktionen förbehåller sig rätten att

redigera insänt, ej beställt material.

Insänt material returneras

endast på begäran.

Eftertryck och citat är tillåtet

om källan anges.

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

ORDFÖRANDE Hans-Ola Fors

Strandgatan 19 – 952 33 Kalix

TEL. 0923-776 60 - FAX: 0923-155 90

E-POST: info@laryngfonden.se

HEMSIDA: www.laryngfonden.se

PLUSGIRO 91 82 58-5

BANKGIRO 5936-5338

Innehåll

4 Göteborgsföreningens julbord 2015 5 Årsmöte för MHCF i Göteborg 6-7 Är det mig man pratar om? 7 Besök från Atos 8 Hjälpmedel 8 Från ett vintrigt Stockholm den 24 januari 2016 9 Hans-Åke Ellvén har gått ur tiden! 10-11 Larydagarna i Lund 2015	12 Årsmöte Stockholm 2016 12 Jul utan föreningens julbord är ingen riktig jul 13 Rehabiliteringsprojekt Mun- och halscancer Stockholm och Gotland 2016 - 2017 14 Recept 15 Atos anordnar utbildningsdag 18 Faktasida från förbundet 19 Föreningssidan med information om kontaktpersonerna

Omslagsfoto: Shutterstock.com

Nästa nummer utkommer i juni 2016
Materialstopp till nr 2 är 2 maj 2016

Ledaren

I DETTA NUMMER av vår eminenta tidning är det jag som ordförande som skriver ledaren. Detta av två skäl. Dels vill jag passa på att presentera mig och mina tankar kring förbundet, dess framtid och dess utveckling. Dels är det så att vår chefredaktör Ulf Jönson tyvärr har drabbats av sjukdom i familjen och vill av förståeliga skäl bli avlastad inför detta och eventuellt nästa nummer av tidningen. Ulf gör tillsammans med den övriga redaktionskommittén ett fantastiskt arbete med och för tidningen.

NÄR JAG NU FÅR en möjlighet att via ledaren i vår tidning ta till orda vill jag börja med att tacka alla medlemmar som gav mig förtroendet vid den sista riksstämman att som ordförande tillsammans med er leda vårt förbund in i framtiden. Vi har idag ett väl fungerande förbund, detta betyder inte att det inte finns frågor att arbeta med. Vi kommer att under de närmaste två åren arbeta fram en ny plattform (plan) för förbundet.

PLATTFORMEN kommer att ta upp vår vision, hur vi höjer medlemsantalet, hur vi på ett bättre sätt än idag marknadsför oss publikt, och hur vi ska öka vårt inflytande till andra organisationer och myndigheter. Tanken är sedan att de lokala och regionala föreningarna skall kunna bryta ner denna och anpassa den till de lokala och regionala verksamhetsplanerna.

MIN FÖRHOPPNING och mitt mål är att varje förening vid ingången av verksamhetsåret 2018 skall ha egna verksamhetsplaner som man arbetar efter.

JAG SER TIDEN AN med stor tillförsikt, tillsammans med er så kommer vi att göra ett bra förbund ännu bättre – men det går inte om vi inte hjälps åt – så därför kära medlemmar välkomna in i förändringsarbetet.

Owe Persson

Förbundsordförande MHCF

- ♥ har 11 läns- och regionför-
eningar runt om i landet
- ♥ bevakar och tillvaratar
medlemmarnas intressen
- ♥ arbetar aktivt för att hjälpa
medlemmarna tillbaka till
ett meningsfullt liv
- ♥ ordnar rehabiliterings-
seminarier och -resor
- ♥ har sitt kansli i Solna
- ♥ arbetar för att starta
samtalsgrupper för både
patienter och anhöriga
antingen via sjukvårdspers-
sonalen eller i lokalföre-
ningarnas regi
- ♥ ger ut tidningen
Mun&Hals
med aktuell information,
artiklar och reportage
- ♥ har regelbundet kurser
för förbundets och före-
ningarnas förtroendevalda
samt antirökinformatörer
- ♥ håller kontakt med myn-
digheter och serviceorgan
- ♥ tillhör Handikapporganisa-
tionernas Samarbetsorgan
- ♥ är en av huvudmännen i
Cancerfonden
- ♥ har kontakt med mot-
svarande förbund i andra
länder
- ♥ har förtroendeanslutna
läkare, tandläkare, logoped,
kurator och dietist
- ♥ har instiftat den fristående
Stiftelsen Laryngfonden

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

*i kamp mot
Strup- och munbålecancer*

Laryngfonden - en fristående fond instiftad av Svenska Laryngförbundet - står öppen för ansökningar om bidrag, vilka kan beviljas i enlighet med fondens ändamål:

Fondens ändamål är att främja forskning och utveckling, särskilt inom områdena laryng-, hemilaryng- och glossektomi samt främja vård och rehabilitering för behövande sjuka inom dessa områden, dock ej sådant som åligger stat, landsting och kommun, enligt gällande lagar, regler och praxis.

*Bidrag och gåvor
emottages tacksamt på:*

Plusgiro

91 82 58-5

Bankgiro

5936-5338

Ansökningsblankett för bidrag finns hos:

Stiftelsen Laryngfonden

Strandgatan 19 • 952 33 Kalix

Tel: 0923-776 60 • Fax: 0923-155 90

E-post: info@laryngfonden.se

Hemsida: www.laryngfonden.se

Julbord

Göteborgsföreningens julbord 2015

SISTA DAGEN I NOVEMBER stormade det på havet mellan Göteborg och Fredrikshamn, men redan 2 december var havet lugnt igen och göteborgsföreningen kunde genomföra sin årliga Jullunch.

20 medlemmar från göteborgsföreningen träffades på Stenaterminalen och gick ombord på Stena Danica för en dagstur.

Vi hade hyrt ett konferensrum, där vi samlades och drack kaffe och smörgås. Medlemmarna hade en hel del att ventilera. Styrelsen hade en del information att ge. Vi tog bl.a. upp vårens medlemsmöten, kommande resor, ekonomi och det kommande årsmötet i februari.

Styrelsen passade på att ha årets sista styrelsemöte eftersom alla styrelsemedlemmarna var med på resan.

EFTER ETT PAR TIMMAR började medlemmarna att röra sej runt på båten. Några spelade på spelapparaterna, några t.o.m. vann lite pengar. Butiken hade öppet med sjöpriser på choklad, parfym, leksaker och även inköp av alkoholhaltiga drycker för de som så önskade.

Båten låg i land i Fredrikshamn cirka kl. 12.30 - 13.30. De som ville

fick gå i land, men de flesta stannade kvar ombord. De som ville stanna kvar fick, på grund av de nya säkerhetsbestämmelserna visa legitimation för Danmarks passkontroll.

HEMRESAN STARTADE med ett rikligt och fräscht julbord i matsalen kl. 14.00. Föreningen hade reserverat bord. Trevlig gemenskap och mycket god mat hanns med.

Underhållningen på båten denna dag var dans till dansband, några

provade på det, några tog lite lotter på olika lotterier, och även där vann några medlemmar.

DE FLESTA GICK TILLBAKA till konferensrummet där vi pratade och umgicks tills båten la till i Göteborg cirka 17.30 efter en rolig dag med härlig mat och mycket umgänge.

Annika Ljungström

GÅ IN OCH TITTA PÅ VÅR HEMSIDA

www.mhcforbundet.se

Göteborg

Årsmöte för MHCF i Göteborg

DEN 3 FEBRUARI 2016 samlades göteborgsföreningen till årsmöte på Dalheimers hus. Vi var 19 medlemmar och ATOS representant Vibeke Öhrström.

MÖTET ÖPPNADES av ordförande Annika Ljungström, som sedan överlät åt Per Bengtsson, att sitta som ordförande under årsmötet.

Mötets praktiska punkter klarades snabbt av. Inga nyval i styrelsen. Styrelsen består även 2016 av Annika Ljungström, Anna-Greta Lindström, Bo Magnusson, Karin Wedberg och Lennart Johansson.

Styrelsen: Bo Magnusson, Karin Wedberg, Anna-Greta Lindström, Annika Ljungström och Lennart Johansson.

Kassören Bo Magnusson informerade om vår ekonomi som är god nu, tack vare ett arv från en avlidn medlem.

VERKSAMHETSBERÄTTELSEN, som började med att vi ökat vårt medlemsantal till 82 personer, berättade att vi haft 9 medlemmöten, dvs ett i månaden under vinterhalvåret. På mötena har vi haft olika besök, bla. av vår nya kontaktsjuksköterska. Styrelsen har haft 4 styrelsemöten rehabkonferens, där vi inbjudit Hallands Laryngförening.

Några av våra medlemmar har också deltagit i rehabresor som ordnats av fonden, till Eslöv, Stensund och Kroatien.

GÖTEBORGSFÖRENINGENS 50 ÅRS JUBILEUM som firades med middag, socialsamaro och underhållning var mycket uppskattat.

Även den årliga jullunchen på Stenabåten till Danmark bjöd på fint väder och trevlig samvaro.

VERKSAMHETSPLANEN INFÖR 2016 innehåller många planer, öka medlemsantalet, fortsätta våra medlemmöten med föreläsare, deltaga i

utbildningar, deltaga i RCC möten, arrangera utflykter, teaterbesök, sprida vår tidning på sjukhus och vårdcentraler,

Årsavgiften är oförändrad 200 Kr.

Upplands motion till riksstämman diskuterades.

GUNNAR PERSSON informerade om fondens ekonomi. Gunnar har deltagit i Laryngfondens styrelse i 18 år, men nu avgått.

ÅRSMÖTET AVSLUTADES med kaffe, räksmörgås och samtal om att vi är bjudna till Hallandsföreningen på rehabkurs 7-8 april. Detta ser vi fram emot.

Annika Ljungström

Är det mig man pratar om?

JAG HETER GUNNEVI MAGNUSSON

och bor i villa med sambo och två katter i Varberg. Jag är född 1957 och jobbar som specialpedagog med inriktning motorik. Mina intressen är många men framför allt utövar jag veteranfriidrott, dansar salsa och pysslar i trädgården. Under 2014 förändrades livet kraftigt och hänsynslöst.

Under maj månad fick jag problem med blödande tandkött i höger underkäke. Jag fick komma till min tandläkare i slutet av maj och hon gav mig instruktioner för renhållning en vecka. Jag gick på återbesök hos min tandläkare efter den veckan och hon var inte nöjd utan skickade genast en remiss till Mölndal. Jag fick välja mellan Halmstad och Mölndal, men det blev ett senare problem. Sommaren går med en viss oro i magen. Jag tränar friidrott som vanligt men kroppen svarar inte riktigt. Jag skyller på jobbet. Så här brukar det vara i början av sommaren men nu går den tunga känslan inte över.

I mitten av augusti fick jag ta ett biopsiproov. Jag åkte hem med informationen att något kommer att göras i min mun. Man ringde från käkkirurgen i Mölndal och bad mig komma in fredagen 22 augusti. Detta är dagen innan jag och några friidrottsvänner ska åka till Turkiet för att tävla i Veteran-EM i friidrott. I Mölndal fick jag besked att jag har skivepitelcancer som hade gått ner i käkbenet. Tyvärr hade jag ingen anhörig med mig vi detta tillfälle. Jag grät och körde direkt till min syster i Onsala. I Turkiet jag vet inte hur det gick till men jag lyckades komma hem med två medaljer, en i slägga och en i viktkastning.

JAG JOBBADE SOM VANLIGT fram till 9 september sedan stängde jag kontoret. Den 11 september, en dag man sedan tidigare minns i annat sammanhang, var det tumörkonferens på Sahlgrenska. Man fick

komma in i stor sal där en massa personer med olika sjukvårdande professioner satt, man fick svara på en del frågor och några tittade i min mun. Det kändes obehagligt och oroligt. Sedan kom en stunds väntan. Väntan gäller vilket beslut de olika läkarna tar. Tårarna rann hela tiden. Jag fick till slut träffa en ÖNH-läkare, en plastikkirurg och en käkkirurg. Jag fick reda på datum för operation och vad man skulle göra. Detta var en ren käftsmäll. Egentligen förstod jag nog inte mycket av omfattningen. Är det mig man pratar om? Hur kommer allt att bli, kommer jag bli bra, kommer jag kunna idrotta och jobba? När blir jag bra? Hur lång tid...?

Operation

Veckan innan operation fick jag för mig att börja skriva blogg. Det skulle mig inte vara juste att skriva av mig på facebook, tänkte jag. Sagt och gjort, så blev det. Bloggadressen finns i slutet av denna artikel.

DEN 23 SEPTEMBER blev datum för den 13 timmar långa operationen. Lymfan på höger sida tas bort, en bit av fibula (vadben) kapas och blodkärl tas från benet också. De fem bakre tänderna och den sjuka delen av käken tas bort och fibula och blodkärl sätts in. För att hålla den nya delen på plats har man satt in ett titanband (ser ut som en cykelkedja) och en massa nubb.

De 16 dagar jag låg på Sahlgrenska efter operationen märkte jag förbättringar för varje dag. Kunde prata med shunt i halsen, börja stå och sedan gå med kryckor och lära mig att hantera PEGen själv. Såren började läkas och man såg skillnad varje dag.

DEN FÖRSTA TIDEN HEMMA gick läkningen ganska fort. Men det var många besök på Sahlgrenska till de olika läkarna som hade varit aktiva i operationen. Samtidigt startade

en lång väntan på strålningsperioden som startade i slutet av november. Under tiden deppade jag rejält ett par gånger. En gång förstörde jag köksbordet med sked av ren ilska.

Strålning

Effekten av strålningen började redan efter två-tre behandlingar. Ont i mun och tunga som med tiden blev läskiga sår. Det var dessutom väldigt obehagligt att bli fastspänd i den mask som var formad efter mitt eget ansikte. Som tur var tog själva behandlingen endast 70 - 90 sekunder. Redan efter ett par veckor började jag känna mig så dålig att jag ville bli inlagd. Jag mådde illa, kräktes och fick inte i mig den "välling" och näringsdryck som jag borde. Samma skedde på sjukhuset plus att smärtan tilltog i käken. Man hade svårigheter att hitta rätt nivå på morfinet. Snart var jag uppe i 275 mikrogram på fentanylplåstret och höga doser oxynorm flera gånger om dygnet. Jag firade dessutom jul och nyår på sjukhus. Det kändes ledsamt speciellt för min för familj. Den 8 januari gjorde jag sista strålningen som totalt blev 34 omgångar och eftersom jag är hallänning fick jag inte vara kvar på Sahlgrenska utan fick åka till Halmstad för eftervård. Smärtan var svårhanterlig så läkarna satte in andra preparat som ansågs ha smärtstillande effekt. Ett preparat man satte in var Mirtazapin, en antidepressiv medicin som anses ha smärtstillande effekt. Smärtläkarna ansåg att jag nog var lite deprimerad, därför skulle jag ta den. Jag tyckte inte jag kände mig deprimerad men gjorde som de sa. Mirtazapin har den bieffekten att man blir trött. Mina ben kändes som bly under hela våren och det var fruktansvärt. Sommaren var riktigt tung. För nu var jag verkligen deprimerad.

Ett annat preparat man satt in

under våren var också ett preparat med smärtstillande bieffekt. Det vara Gabapantin, en epilepsimedicin. Hade den någon månad men mårde inte bra. Ett tredje preparat var cortison. Mårde inte bra av denna och satte ut den efter en kort period. Läger man därtill sömnpiller och lite orosdämpande så kan man lätt räkna ut att jag inte kände att jag var jag. Mosig, trött, seg i huvudet och i benen, jobbigt att ligga och jobbigt att stå och gå - hemskt.

Nu i skrivande stund (nov) tar jag alvedon, ibumetin, citalopram och lite för magen. Fentanylplåstret ligger nu på 37 mikrogram.

VÅREN OCH SOMMAREN VAR TUFF.

Men jag fick i alla fall målat lite fönster hemma och pysslat en hel del i trädgården (den är stor). Mycket tid ägnade jag åt vila i solen på altanen. Solen? Den lyste väl med sin frånvaro i år men för mig fanns den där. Däremot blev det inte mycket vistelse vid stranden. Ofta, ofta återkom jag till om detta var mig det handlade om. Det var inte verkligt på något sätt. Ändå när jag såg mig i spegeln eller kände varje rörelse med tungan så var det bara att inse att så var det faktiskt. Hemskt. Kände mig inte heller bekväm i min kropp då jag gått ner 10 kg. Jag hade inte förlikat mig med det stora "hajbettet" på benet

och den lilla gropen efter pegen på magen. Började lite smått på gymmet men någon träning blev aldrig aktuell under sommaren. Fick testat lymfmassage vid fem tillfällen och det kändes ganska bra. Tyvärr fick jag inte fler behandlingar av någon anledning. Jag tillhör antagligen "fel" vårdcentral. Ett antal besök till logoped har jag också gjort. Jag gör övningar som jag fått av logopeden för tunga och käke varje morgon.

FRÅN MITTEN AV AUGUSTI

och under hela den fina hösten har jag successivt känt att krafterna kommit tillbaka. Inte varje dag. Vissa dagar har känts skit, andra dagar rätt ok. Det är som dagarna går i tre-takt, "skit-bra-bra". Till min hjälp har jag börjat använda mindfulness. Det svåraste är acceptans, supersvårt. Jag har även haft samtal med en bra psykoterapeut. Det har blivit fortsatt sparsamt med träning. Däremot har jag spacklat, slipat, målat och tapetserat, vilket inneburit att jag klivit upp och ner på en stol en massa gånger eller suttit på huk och jobbat. Jag har också slutat med sömnpiller. Somnar och sover gott några timmar, går upp en sväng och somnar sedan om. Sover också mid-dag, ibland riktigt tungt.

UNDER MIN SJUKDOMSTID blev jag rätt asocial. Jag ville inte gå ut eller åka någonstans, inte dansa salsa

eller gå ut och shoppa. Dock har detta nu vänt. Jag kör bil, handlar, går till torget eller går på bjudning. Jag har under hösten kunnat hjälpa till hemma med renovering av huset. Jobbat ett par timmar för att sedan vila en stund. Det har varit väldigt skönt att ha en del att sätta händerna i även om vi, jag och min sambo, råkat ut för lite oväntade saker med huset. Jag har också besökt jobbet vid ett par tillfällen. Men i nuläget känns en jobbstart inte aktuell förrän efter nyår.

Bloggadress:
kastacancern.blogg.se

Kram från Gunnevi

Atos!

Den 8 februari 2016 hade jag besök av Vibeke Öhrström från Atos.

Hon har arbetat med sjukvård sedan hon slutade skolan.

Vibeke är ny produktspecialist hos Atos efter Petra van de Zee i Södra Sverige. Vi hade en trevlig timme med samtal om laryngektomi. Dessutom bodde Vibeke i samma stad som jag gör. Det blir lätt att träffas och utbyta erfarenheter, både av Vibeke och om jag har frågor.

Vi önskar henne lycka till med arbetet som produktspecialist för oss i Sydsverige.

Annika Axelsson

Mun och Halscancerföreningen i Södra Sverige

Tips

Hjälpmedel

Tänk att detta hjälpmedel har funnits, utan att vi blivit informerade!

MIN MAN HAR STRÅLBEHANDLATS för tungrotscancer och fått biverkningar av behandlingarna. Dessutom är det "bortknipsat" en bit för undersökning. Gropen som blev + svårigheter att svälja ställer till problem. Och STORA problem blev det när medicintabletterna fastnade. Trots att vi påtalat bekymren för läkare har vi aldrig blivit tipsade på tablettöverdraget.

DET ÄR TACK VARE en annan patient (vi träffades på MHCF-seminarium på Stensund) som vi fick tipset att använda tablettöverdraget.

SÅ TACK CHRISTER JANSSON I STOCKHOLM!

MED HJÄLP av tablettöverdraget och lite gräddfil så har tablettintaget väsentligen underlättats.

VILL MED DESSA RADER vidarebefordra detta hjälpmedel. Det måste finnas fler "ovetande" som skulle kunna bli hjälpta.

P.S. De läkare/sjuksköterskor som medverkat de senaste två åren på Stensund, när Mun- & Halscancerföreningen har haft sitt seminarium i början av juni, har inte känt till ?= informerat om hjälpmedlet.

Eva Sten, Föllinge

Från ett vintrigt Stockholm den 24 januari 2016

VI I STOCKHOLMSFÖRENINGEN träffas en gång i månaden och då har vi först styrelsemöte som börjar kl 16.00.

Klockan 18.00 är det så dags för medlemsmöte och det brukar vara ca 3 tim., beroende på vad vi gör.

En del medlemsmöten har vi olika föreläsare men vi kan också ha någon trevlig och rolig artist som underhåller oss, och ibland spelar vi bingo. Någon enstaka gång har vi trivselkväll där vi medlemmar "endast" umgås och det behövs ibland, jag menar att det sociala umgänget behöver också ha sin plats där vi pratar och bara umgås.

JUST DENNA GÅNG (om två dagar), den första efter juledigheten, kommer en dam från Atos Medical och berättar för oss vilka nyheter som finns, särskilt för laryngektomerade medlemmar. Hon heter Camilla

Jansson och lär vara mycket kunnig på detta område.

Jag, och flera med mig, är mycket spända på att höra vad hon har för nyheter att berätta.

OM VI NU GÅR VIDARE med att tala om vad som händer på våra möten, har vi turen att som stödmedlem ha en f.d. sjöman som har arbetat som kock på bøljan den blå. Hans namn är Bert och till varje medlemsmöte lagar han någon god soppa som föreningen bjuder på tillsammans med bröd, smör och pålägg av olika slag. Kaffe med någon kaka serveras efter förstås. Det finns också dricka t.ex. Ramlösa och för dom som vill finns även lättöl.

Vi har lotterier med jättestora vinster och 3 st lotter får man för en guldta och dom, lotterna alltså, brukar ha en strykande åtgång.

DET SKA BLI SÅ ROLIGT att träffa alla igen efter juledigheten, jag ser verkligen fram emot detta.

Jag glömde att tala om att vi brukar bli ca 40 personer på våra möten. Det är inte riktigt nöjsamt, eftersom vi är ett par hundra medlemmar i Sthlmföreningen. Jag önskar att ALLA medlemmar ska vara med i vår trevliga gemenskap, men förstår att många har svårt att ta sig utanför hemmets dörrar.

MEN NU SITTER JAG HÄRHEMMA och skriver ner dessa rader och ser fram emot tisdagen när jag får träffa denna lilla tappra skara som kommer till mötet.

Längtar till våren gör vi väl lite till mans, i synnerhet Viola i Stockholmsföreningen

Avliden

Hans-Åke Ellvén har gått ur tiden! 1940-2016

HASSE, som han kallades av alla, började arbeta på vårt kansli 1993 och tillhörde då Stockholmsföreningen. När sedan familjen flyttade till Skåne blev han konsulent för förbundet och besökte skolor där han gav information om rökningens skador. Under många perioder satt han som suppleant och ledamot i förbundets styrelse. Vid årsmötet 2006 valdes Hasse som sekreterare i Södra föreningen, och var verksam som sekreterare, fram till sin bortgång. Han var hängiven sitt uppdrag, både som konsulent och som medarbetare i förening och förbund. När någon var nybliven ledamot i vår förening fanns ett unikt bollplank att vända sig till, frågorna fick alltid svar. Vi kommer att minnas Hasse som en person med mycket humor och värme, saknaden efter honom är stor.

Södra föreningen
Annika Axelsson

Vill du annonsera i tidningen Mun & Hals?

Kontakta
Gunilla Åkerlund
0660-29 99 63
gunilla.akerlund@agrenshuset.se

@ÅGRENSHUSET

Larydagarna i Lund 2015

VÅREN 2015 var det återigen dags för larydagarna i Lund. Logopedstudenter på termin sex och personer som genomgått en laryngektomi möttes för tre intensiva och spännande dagar, fullspäckade med diskussioner, föreläsningar och trevliga fikapausar. Vi studenter hade tidigare under våren fått en inblick i vad laryngektomi är genom ett antal föreläsningar, men det var under larydagarna som vi verkligen började förstå allt som en laryngektomi innebär och hur det faktiskt påverkar en persons vardag.

LOTTA BROWALL, kursansvarig för "larykursen" på logopedprogrammet i Lund, tillika värd för laryda-

garna, höll en kort introduktion där hon hälsade oss välkomna. Logopedstudenter och personer som genomgått en laryngektomi var tillsammans under vissa moment och uppdelade under andra. Upplägget var mycket trevligt och bra; allt för att vi skulle få tillfälle att lära oss så mycket som möjligt.

UNDER DAGARNA fick vi lyssna på en rad personer med kunskap om livet efter en laryngektomi och personer inom olika professioner som är inblandade inom rehabiliteringen av laryngektomerade. Annika Axelsson, representant för Mun- & Halscancerförbundet, berättade både om egna

personliga upplevelser och om förbundets arbete. Hon gav oss en inblick i hur det är att leva efter en laryngektomi och vilket viktigt arbete Mun- & Halscancerförbundet gör.

ÖVRIGA FÖRELÄSARE var bland andra en representant från Atos som informerade oss om alla hjälpmedel som de distribuerar samt vilka nyheter som var på väg. Foniater från universitetssjukhuset i Lund informerade allmänt kring laryngektomi och en tandhygienist informerade kring munhygien samt hur strålning och operationer kan påverka vår mun- och tandstatus. Vi fick även ta del av den senaste

Samtliga deltagare under larydagarna i Lund 2015.

forskningen genom forskare från Lunds universitet.

ETT VÄLDIGT INTRESSANT och spännande moment var när två sjuksköterskor från Lunds universitetssjukhus berättade om en ny satsning inom cancervården gällande kontaktsjuksköterskor. När cancerpatienter får sin diagnos ska de nu även få kontakt med en så kallad kontaktssjuksköterska som agerar likt spindeln i nätet och hjälper patienten på alla möjliga plan. Det var helt nytt för oss och vi ansåg alla att det var en väldigt bra satsning!

FÖRELÄSNINGARNA VARVADES med ett flertal olika praktiska moment. Vi delades upp i olika smågrupper där personerna som genomgått en laryngektomi berättade sina egna historier och vi studenter fick alla våra frågor och funderingar besvarade. Det var väldigt givande att få höra varje persons egen historia om hur det varit innan och efter operationen, vilka kassetter, plåster och andra hjälpmedel som

de använder och hur det gått att komma igång med talet efter operationen. Alla medverkande vid larydagarna hade kommit igång med sitt tal. För vissa hade det gått utan problem medan det tagit mycket längre tid för andra. Det var väldigt intressant att höra vilken väg varje enskild person fått ta för att hitta sin nya röst och det var i dessa små gruppsamtal som vi studenter faktiskt förstod hur mycket träning som ligger bakom varje persons röstfunktion.

LUKTTRÄNING var ett av de avslutande momenten. Lotta Browall introducerade oss för en specifik teknik som skulle möjliggöra luktförmåga trots att passagen upp till näsan stängs av efter en laryngektomi. Att näsan är "bortkopplad" betyder nämligen inte att näsans luktfunktion är borta. Tekniken innebär ett uppbyggande av ett undertryck i munhålan som, när det släpper, hjälper till att suga in luft genom näsan. Till en början var tekniken svår att få kläm på och det var framför allt svårt att veta om vi faktiskt

gjorde rätt, men med hjälp av en vattentrycksmätare kunde vi få visuell feedback på huruvida vi lyckats bemästra tekniken eller inte. Efter introduktionen var det dags för den riktiga luktkräningen. Med hjälp av ett lukttest, Swedish Odor Identification Test (SOIT), fick både vi alla testa våra nyvunna förmågor med riktiga lukter.

VI VILL TACKA Laryngfonden som gjort de här dagarna möjliga. Under larydagarna fick vi studenter möjlighet att träffa laryngektomerade personer som själva upplevt det som vi hört på olika föreläsningar; teorin kopplas ihop med praktiken. Vi hoppas att samarbetet kommer fortsätta, så fler generationer logopedstudenter får uppleva de här otroligt givande dagarna och genom dem få samma goda förutsättningar, som vi fått, inför sitt kommande arbetsliv.

Elin Eriksson
Kajsa Albertsdottir

Gustaf Fröding

En vårvintervisa

*"Smält min is,
låt min snö
gå i tö",
suckade vintern till våren.*

*"Kanhända, kanhända om solen vill,
vi vänta väl ännu en månad till,
så kanske det sker", sjöng våren.*

Stockholm

Årsmöte Stockholm 2016

DEN I MARS hade Stockholmsföreningen ett mycket ovanligt årsmöte. På mina ca 20 år som ordförande i föreningen så hade vi lite svårt att få till en styrelse. Under många år så har man nästan slagits för en plats. Normalt har vi haft 7 ledamöter och 2 ersättare. Men i år fick vi nöja oss med 5 ledamöter och 2 ersättare. Dessutom fick vi välja 2 anhängiga. Men vi fick ändå i hop en riktigt bra styrelse. Mötet gick mycket lugnt och stilla till.

Tyvärr är vi tills vidare utan sekreterare därför kunde vi då inte konstituera oss. men hoppas kunna lösa det på nästa styrelse

MÖTET LOCKADE ca 30 personer som fick njuta av smörgåstårter med diverse dricka.

Styrelsens medlemmar blev till slut så här:

Ordförande: Gunnar Schneider

Ledamöter: Britt-Marie Eriksson, Roskvist, Viola Landewall, Stig Falk, Kent Blademo

Ersättare: Eva Falk, Bert Roskvist

Övriga poster:

Valberedning: Löstes genom att styrelsen skall försöka få några villiga. men av erfarenhet så är det alltid det svåraste, annars så får hela styrelse ta på sig ansvaret till nästa årsmöte 2017.

Gunnar Schneider

Cirkelledare: Viola Landewall

Reseledare: Eva Falk

Festkommitté: Viola Landewall, Maud Bodin, Bert "kocken" Roskvist

Vi vill tacka dom tre som har avsagt sig styrelsearbetet: Marie Robertsson, Nuza Gaye, Maud Bodin.

Jul utan föreningens julbord är ingen riktig jul

ÄVEN DETTA ÅR hade Stockholmsföreningen ett dignande julbord. komponerat av vår egna kock, Bert Roskvist. Innan själva julbordet drogs igång så hade styrelsen ett givande styrelsemöte där vi gick igenom alla skrivelser till årsmötet.

Efter det var det bara att sätta gaffeln i alla läckerheter. Borden var smyckade med ljus och granris för att verkligen få den riktiga julkänslan i bakgrunden hade vi julmusik. Efter två mysiga timmar med mat och drycker så kunde vi önska varandra till en:

God Jul och Gott Nytt År.

Gunnar

Projekt

Rehabiliteringsprojekt

Mun- och halscancer

Stockholm och Gotland 2016 - 2017

MUN- OCH HALSCANCERFÖRBUNDET

har fått nya pengar av Allmänna Arvsfonden för att fortsätta driva mun- och halscancerprojektet under 2016 och 2017. Det tycker vi såklart är jättekul! Jag kommer att fortsätta som projektledare och Christina fortsätter som projektansvarig för Gotland.

Vi kommer att utöka projektet något och göra fler aktiviteter både i Stockholm och på Gotland.

I Stockholm anordnar vi träffar för patienter och närstående på Eugeniahemmet vid Karolinska Sjukhuset 2 ggr/månad fr o m mars. Under våren kommer en rehabiliteringsdag att anordnas.

På Gotland hade Christina en samtalsgrupp för patienter i februari. Den 16 mars anordnar vi ett öppet hus kring rehabilitering för de som haft mun- eller halscancer de senaste 5 åren i samarbete med personalen på Visby Lasarett.

En viktig del av projektet är även att vi är med och utvecklar vården och förbättrar omhändertagandet under och efter den akuta behandlingen av "våra" patienter. Vi gör det i projektet genom att ha ett nära samarbete och kontinuerliga möten med vårdpersonal på ÖNH vid Karolinska Universitetssjukhuset, på Radiumhemmet och ÖNH på Visby lasarett.

OBS! Vi finns på Facebook:

www.facebook.com/rehabprojektmunochhals

rehabprojektmunochhals

Maila eller ring mig gärna för mer information om projektet:

Tel 0708-88 08 39,

marie@mhcrehabprojektet.se

Vid pennan
Marie Robertsson

Recept

Här kommer ett recept på en jättegod
POTATISPASTEJ

*Det kanske verkar lite omständigt men är väl värd besväret.
Det är en krämig, örtig pastej som smakar härligt både varm och kall.*

För 5 -6 personer.

Detta behövs:

1 kg potatis
1 knippe färska örter,
t.ex. dragon, mynta, persilja, basilika
2 äggulor
5 dl grädde
100 g riven ost
Salt, peppar, kajennpeppar
2 msk smör
1 vitlöksklyfta

Gör så här:

Sätt ugnen på 175 gr. Skala skölj och torka av potatisen. Skär den i tunna skivor.
Hacka de färska örterna. Blanda med äggulor, grädde och 2/3 av den rivna osten. Krydda.
Smörj en form, ca 1½ l, speciellt i hörnen.
Blanda potatisskivorna i smeten och lägg i formen i lager. Häll på lite smet mellan varje lager. Fyll formen nästan ända upp till kanten (potatisen krymper lite under kokning). Häll på resten av smeten. Avsluta med riven ost.
Grädda i vattenbad i ugnen i ca 1½ timme.
Låt den vila en stund innan den stjälpes upp och ytterliggare en liten stund innan den skivas.

Varm hälsning från Viola i Stb-föreningen

August Strindberg

En dikt om våren

*Välkommen åter, snälla sol, som jagat nordanvinden,
nu har du sovit sen i fjol och vaknar röd om kinden.*

Värm upp vår jord, så växer råg och fyller bondens lada.

Värm sund och vik och vind och våg, så får vi gå och bada.

Välkommen åter, snälla sol, lys över land och vatten:

Nu klingar sång, nu stäms fiol, nu dansas hela natten.

Atos anordnar Utbildningsdag för laryngektomerade och anhöriga.

Välkommen på utbildningsdag för laryngektomerade och anhöriga den 23 maj 2016 på Radisson Blu Hotel i Uppsala.

Gå gärna in på "Provox Care Sverige". Sök på Provox Care Sverige på Facebook. Här lägger vi upp nyheter, filmer och det finns möjligheter att utbyta tankar och erfarenheter.

Atos Medical är det ledande företaget gällande utveckling, studier och information kring produkter för rehabilitering av röst- och lungfunktion hos laryngektomerade personer. 2015 är det 25 år sedan vi tog fram den första Provox röstventilen och sedan dess har vi fortsatt vår forskning och utveckling i syfte att förse laryngektomerade personer i världen med nya och innovativa produkter.

Syftet med utbildningsdagen är att med Provox systemet i fokus ge laryngektomerade och anhöriga uppdaterad produktinformation, hur man hanterar känslig hud och övriga problemställningar.

Anmälan görs via mail till patricia.gillander@atosmedical.com eller per telefon 0415 - 198 20, senast 15 april 2016.

Atos

Atos Medical Your voice

På Atos Medical ser vi det som vår uppgift att ge en röst åt människor som andas genom ett stoma, med designlösningar och teknik som bygger på decennier av erfarenhet och ingående kännedom om våra användare.

www.atosmedical.com

episil®
MUNHÅLEVÄTSKA

Mot smärta i munnen

Smärta i munnen som ger svårigheter att äta, svälja, tala och sova är vanligt i samband med cancerbehandling. episil® munhålevätska förebygger och behandlar smärtor och sår i munnen genom att bilda en tunn film som snabbt och effektivt skyddar munslemhinnan i upp till 8 timmar.

episil® är en registrerad medicinteknisk produkt och finns tillgänglig receptfritt. Mer information om produkten och hur du beställer hittar du på www.episil.net

Camurus AB, Ideon Science Park, 223 70 Lund, Sverige
episil@camurus.com | 046-286 57 30 | www.episil.net

Förenings- nytt

UNDER DEN HÄR RUBRIKEN tänker vi pröva något nytt, nämligen en slags annonsruta för föreningarnas kommande aktiviteter.

HÄR KAN VARJE FÖRENING "ANNONSERA" den verksamhet som planeras för den kommande perioden, intill det att nästa nummer av Mun & Hals kommer ut. På så sätt når man alla medlemmar med en påminnelse och andra föreningar kan dessutom få tips och inspiration till sitt eget utbud.

DEN HÄR RUTAN ska alltså användas för att i förväg informera. Att sedan rapportera från mötet eller aktiviteter i form av en artikel i tidningen är givetvis lika angeläget och viktigt som tidigare.

Redaktionen

Maila till: Ulf Jönson

ulfjonson.012140026@telia.com

GÅ IN OCH TITTA PÅ VÅR HEMSIDA

www.mhcforbundet.se

MEDLEMSANSÖKAN

Jag vill bli medlem

NAMN: .....

ADRESS: .....

POSTNUMMER/ORT: .....

E-POSTADRESS: .....

TELEFON: .....

Klipp ur kupongen, lägg den i ett kuvert, skriv FRISVAR, Mun- & Halscancerförbundet, 20403787, 170 07 Solna

Läs mer om oss på vår hemsida: **www.mhcforbundet.se**

NYHET!

BLI FRI FRÅN DIN MUNTORRHET!

ÅTERFUKTAR
SKYDDAR
LINDRAR
LÄKER

GUM® HYDRAL är en produktserie som ger återfuktning vid muntorrhet för OMEDELBAR och LÅNGVARIG lindring - HELA DAGEN, VARJE DAG

Finns på: **LloydsApotek**

Sunstar | Tel 031-87 16 10 | Fax 031- 87 16 19
info@se.sunstar.com | SunstarGUM.se

SUNSTAR

G·U·M HYDRAL™
HEALTHY GUMS. HEALTHY LIFE.®

Cancer i hals eller munhåla?

Det finns gemenskap med andra i samma situation!
Bli medlem i någon av Mun- & Halscancerförbundets föreningar.
Vi välkomnar behandlade, anhöriga, sjukvårdspersonal,
vänner och andra intresserade som medlemmar.

Mun- & Halscancerförbundet (MHCF) arbetar för:

- kontakt och information före och efter behandling
- att hjälpmedel och förbrukningsmaterial skall vara kostnadsfria
- utökade resurser till rehabilitering
- handikappersättning, färdtjänst och kostnadsfri tandvård
- subventionerad utomlandsvård
- forskning och utveckling av hjälpmedel
- bredare informationsverksamhet
- rökinformation i skolorna

Läns- eller regionsföreningar i Sverige finns i:

Dalarna, Gävleborg, Göteborg, Halland, Sydöstra Sverige, Stockholm,
Uppland, Södra Sverige, Västmanland, Norrland, Örebro och Värmlands Län.

Vi är en av huvudmännen i Cancerfonden

Ni i föreningarna kan hjälpa redaktionen

Vi vill tacka för de bidrag som kommit in till Mun&Hals. Det är roligt att läsa det som kommit in. Hoppas ni fortsätter så.

Bidragen behöver inte handla om vår funktionsnedsättning.

Det kan vara en liten händelse eller incident på 4 rader eller ett A4. Allt är lika välkommet. Varför inte en rolig historia eller egen berättelse om dig själv. Så kör hårt med pennan eller datorn.

Känn dig som en redaktionsmedlem. Försök innan ni skickar in ert material att om möjligt få det digi-

taliserat och helst skickat på e-post, CD eller diskett.

Grovsortera gärna era bilder som är suddiga eller som ni bedömer är ointressanta. Skicka bara de ni vill ha med.

Glöm inte att skriva texter till bilderna och gärna mellanrubriker.

Varma hälsningar från redaktionen

Kansliets telefontider

tisdagar – torsdagar kl. 09.00 – 12.00

Telefon: 08-655 83 10. Fax: 08-655 46 10

E-post: kansli@mhcforbundet.se

Hemsida: www.mhcforbundet.se

Mun- & Halscancerförbundet Läns och regionalföreningar med kontaktpersoner

Mun- & Halscancerföreningen Norrland

OWE PERSSON
Magasingatan 13, 903 27 Umeå
Tel: 090-19 10 32. Mobil: 0703-92 63 15
E-post: owe.persson@umea.se

Mun- & Halscancerföreningen, Gävleborg

EVA LUNDGREN
Älgnäs 556, 823 92 Holmsveden
Mobil: 0705-15 90 75
E-post: joe.lundgrens@live.se
KENNETH RUBENSSON
Masurgatan 7, 804 31 Gävle
Tel: 026-19 52 42, mobil: 0703-77 80 86
E-post: ruben7@tele2.se

Mun- & Halscancerföreningen Dalarna

LENA LUNDSTRÖM
Hantverkaregatan 3, 771 53 Ludvika
Mobil: 072-330 09 23
E-post: lena.lundstrom54@live.se

Mun- & Halscancerföreningen Uppland

STAFFAN HAGELIN GILLE
Heidenstamsgatan 55, 754 27 UPPSALA

Tel: 070-469 33 50
E-post: mhcfuppland@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Örebro och Värmlands Län

HALVOR ERIKSSON
Sirbo 315, 693 94 Åtorp
Tel: 0586-73 20 27. Mobil: 0706-32 02 71
E-post: halvor.eriksson@telia.com

Mun- & Halscancerföreningen Västmanlands Län

KAARLO VUOLLE
Lerkärllsgatan 10, 723 51 Västerås
Tel: 021-41 74 76. Mobil: 070-526 78 81
E-post: kaarlo.seija.vuolle@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Stockholms Län

GUNNAR SCHNEIDER
Fiskarstugan 1, 746 93 Bålsta
Tel&Fax: 0171-535 54, mobil: 070-650 51 65
E-post: g.schneider@telia.com

Sydöstra Mun- & Halscancerföreningen

BÖRJE ADOLFSSON
Kungsvägen 26 B, 595 51 Mjölby
Tel: 0142-160 06
e-post: borlis@spray.se

Mun- & Halscancerföreningen Göteborg

ANNIKA LJUNGSTRÖM
Norra Rydsbergsvägen 60, 443 50 Lerum
Tel: 0302-131 22, mobil: 0705-26 25 34
E-post: ljungstrom.lerum@telia.com

Hallands Laryngförening

KENNETH DANFELTER
Middagsvägen 18, 302 59 Halmstad
Tel: 035-12 91 03, mobil: 0706-15 20 23
E-post: kenneth.danfelter@spray.se

Mun- & Halscancerföreningen, Södra Sverige

ANNIKA AXELSSON
Liedbergsgatan 3 B, 352 30 Växjö
Tel: 0470-834 67
Mobil: 070-360 18 16
E-post: annika47axelsson@telia.com

Mun- & Halscancerförbundet

KRISTINA HENRIKSSON, ZOFIA KIJEK
Barks väg 14, 170 73 Solna
Tel: 08-655 83 10
Fax: 08-655 46 10
E-post: kansli@mhcforbundet.se
Hemsida: www.mhcforbundet.se

VÅRENS TURBANER -
I BUTIK FRÅN MÅRS!

En annorlunda salong!

Med det mesta inom peruker och turbaner.

Vi träffar dagligen personer med olika typer av håravfall, bl a håravfall som biverkan vid cytostatikabehandling. Och vi vet att det finns många frågor och funderingar kring det som inträffar och vid val av peruk. Hos oss hittar du ett stort utbud av peruker och turbaner i olika modeller och utförande – för att vi på bästa möjliga sätt ska kunna hitta just det du söker, för bästa känsla och komfort! Vårt mål är alltid att hitta en lösning som du känner är bra och fungerar för dig. Kontakta oss gärna för fri konsultation.

Varmt välkommen till någon av våra peruksalonger!

Personalen på Carl M Lundh & Perukshopen

CARL M LUNDH – BUTIKER & SALONGER:

Stockholm CML: 08-545 66 800 Stockholm Perukshopen: 08-20 10 06 Göteborg CML: 031-10 23 80 Göteborg Salong Wivi: Sahlgrenska Sjukhuset, 031-41 45 10 Malmö CML: 040-733 20 Helsingborg CML: 042-14 30 00 Lund CML: Fd. Lasarettfrisörerna, C-block (huvudentrén) 046-14 17 70 Jönköping CML: 036-15 02 70 Kalmar CML: 0480-268 30 Örebro USÖ: Universitetssjukhuset, 019-14 83 63 Umeå Salong Huvudform: Norrlands Universitets-sjukhus, 090-12 16 72. Saknar du en salong där du bor? Ring 020-36 87 00. Se carmlundh.se, för mer information.

VÄRDEKUPONG - CARL M LUNDH

Lämnar in värdekupongen och få tillhörande skötselkit (resekit) vid köp av en valfri peruk. Kupongen gäller t.o.m den 30/6-2016 och kan ej kombineras med andra erbjudanden/rabatter.

CARL M. LUNDH
C.M.L. HAIRCENTER

STOCKHOLM

GÖTEBORG

MALMÖ

HELSINGBORG

LUND

JÖNKÖPING

KALMAR

ÖREBRO

UMEÅ

PROVOX® FreeHands FlexiVoice™

Provox FreeHands FlexiVoice ger användaren frihet att välja!

FlexiVoice erbjuder friheten att kunna tala både handsfree och med fingertillslutning. För att prata utan att behöva använda händerna kan du välja mellan 3 olika styrkor: lätt, medium och stark. Valet beror på hur mycket luftflöde och lufttryck du behöver vid tal och andning.

Gå gärna in på "Provox Care Sverige". Sök på Provox Care Sverige på Facebook. Här lägger vi upp nyheter, filmer och det finns möjligheter att utbyta tankar och erfarenheter.

Vill du veta mer om Provox FreeHands FlexiVoice eller våra andra Provox-produkter, kan vi hjälpa dig med rådgivning, utprovning eller anpassning av Provoxprodukterna vid ett personligt besök.

Ta gärna kontakt med våra produktspecialister på tfn, Vibeke Öhrström (södra Sverige) 0728-53 51 30 eller Camilla Jansson (mellersta och norra Sverige) 0762-31 98 06. Ring kundtjänst på tel. 0415-19820, eller maila kundtjanst@atosmedical.com

Besök gärna vår nya hemsida och läs om patientberättelser och hur det är att vara laryngektomerad.

www.atosmedical.com

Atos

Atos Medical Your voice

På Atos Medical ser vi det som vår uppgift att ge en röst åt människor som andas genom ett stoma, med designlösningar och teknik som bygger på decennier av erfarenhet och ingående kännedom om våra användare.

www.atosmedical.com